

Effectieve zorg & behandeling bij dementie

Deze nieuwsbrief is een uitgave van
de Informatiedesk Effectieve zorg & behandeling bij dementie en
de Helpdesk Ontmoetingscentra

Jaargang 6, nr. 2, december 2017

Redactie: C. Möller, I. Hendriks, A. van Rijn, F.J.M. Meiland, R.M. Dröes

Insturen kopij: ontmoetingscentra@ggzingeest.nl

Website Helpdesk Ontmoetingscentra: www.ontmoetingscentradementie.nl

Redactioneel

2017 is alweer bijna voorbij, de feestdagen staan voor de deur. Wij hopen dat u ervan zult genieten en natuurlijk ook van deze nieuwsbrief!

Ook dit jaar zijn er weer nieuwe ontmoetingscentra gestart, de teller staat inmiddels op 145! Op onze vernieuwde website kunt u zien waar alle centra zich bevinden. In de rubriek Nieuws uit Ontmoetingscentra leest u over speciale programma's voor relatief jonge mensen met dementie en leuke activiteiten die verschillende centra in de afgelopen maanden hebben ondernomen. Wellicht brengt dit u op ideeën! De rubriek Nieuws algemeen biedt onder meer een update van de onderzoeken die plaatsvonden, of nog lopen, in een deel van de ontmoetingscentra, zoals het MEETINGDEM project, Ontmoetingscentra3.0 en het Exergaming project. We vragen uw speciale aandacht voor de FIT keuzehulp, de Dementia App en een nieuwe service 'Match' van Nationaal Ouderenfonds voor mantelzorgers.

We sluiten deze nieuwsbrief af met congres-, lees- en kijktips. Vergeet u niet tijdig in te schrijven voor het Internationale Congres Best-Care4Dem dat mede naar aanleiding van het 25 jarig bestaan van de Ontmoetingscentra op 7 en 8 juni 2018 wordt georganiseerd in het DeLaMar theater in Amsterdam. Noteer deze datum!

Wij wensen u veel leesplezier en fijne feestdagen en een gezond en gelukkig 2018! *De redactie*

Nieuwe ontmoetingscentra

Ontmoetingscentrum Binnenstad Enschede

In mei 2017 opende het derde ontmoetingscentrum in Enschede zijn deuren. OC Binnenstad bevindt zich in de Zuiderspeeltuin. 7 juni was de feestelijk opening. Het centrum is woensdag en vrijdag open van 10.00 tot 16.00 uur.

Staat uw ontmoetingscentrum niet op de website www.ontmoetingscentradementie.nl, laat het ons weten via ontmoetingscentra@ggzingeest.nl

Nieuws uit Ontmoetingscentra

Een volgende mijlpaal bereikt: OC Utrecht gaat uitbreiden

In augustus 2016 opende de King Arthur Groep OC Utrecht aan de Dr. Max Euwestraat 74 (Zuilen). Na een gestage groei van het aantal deelnemers kunnen we nu trots melden dat we vijf dagen open zijn: van maandag tot en met vrijdag. Op de woensdag zal een specifiek programma voor mensen met dementie op jonge leeftijd (tot ongeveer 67 jaar) worden aangeboden. Door hun leeftijd zijn zij vaak vitaler en actiever. Ook zijn zij nog actief deelnemer aan de maatschappij en hadden zij tot voor kort een baan. Wat betreft gezinsleven zitten zij ook in een andere fase, zoals bijvoorbeeld nog studerende kinderen thuis, en de partner neemt vaak nog deel aan het arbeidsproces. Dus een totaal andere dynamiek om de persoon heen. Dit vraagt een andere aanpak.

Bovendien gaat het om een nieuwe generatie waarbij de jongens vroeger aan brommers sleutelden en later onder hun autootje lagen te knutselen. De meisjes waren onder andere bezig met mode en haar, maar gingen later ook buitenshuis werken. De generatie van volop muziek, concerten, maar ook zelf het huis verbouwen. Naast het werk er ook veel op uit. Dit zijn dan ook de uitgangspunten waarop het programma is gebaseerd. We beginnen de dag met sporten en aansluitend eten we een boterham. Daarna gaan we naar ons honk aan de Doctor Max Euwestraat.

Hier is er voldoende ruimte voor activiteiten: karweitjes in en met de buurt zoals meehelpen

met onderhoud van tuinen, bloembakken, speeltoestellen van school, ondersteuning van lokale

winkeliers met hand- en spandiensten. In de 'maakplaats' lekker aan de slag met het maken van leuke, creatieve spullen die we ook weer in ons eigen winkeltje kunnen verkopen. Verder onderhoud van de eigen ruimte: Waarom inhuren wanneer we dit samen kunnen doen? Maar ook bak- of kookactiviteiten of een lekker "vertroeteluurtje" waarin je, eventueel samen met de (klein)kinderen, aan de slag gaat met make-up, nagels lakken, haren doen onder het genot van een hapje en drankje. Natuurlijk is er ook ruimte voor muziek: zelf maken, luisteren naar onze eigen top 40 en wellicht nog voetjes van de vloer. Net wat onze gasten leuk vinden.

We sluiten de dag af met het gezamenlijk koken van de maaltijd. Als je daar geen zin in hebt is er de ruimte om een kaartje te leggen, de krant te lezen of een potje te biljarten. Partners of andere naasten die het leuk vinden kunnen een vorkje meeprikken. Na het toetje en de vaat is het weer tijd om naar huis te gaan. Zo proberen we een mooie balans te creëren voor onze jongere deelnemers: het kunnen blijven meedoen aan de maatschappij, maar ook een veilige haven voor een leuke en zinvolle dag vol beleving.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met het ontmoetingscentrum (tel. 06-81120367, email ocutrecht@kingarthurgroep.nl) of King Arthur Groep (tel. 035-2050950).

Anita Schimmel

OC Soest: De zaterdag is speciaal voor mensen met dementie op jonge leeftijd

Ook in OC Soest (King Arthurgroep) zal een speciale dag voor jongere deelnemers met dementie worden georganiseerd. Gekozen is voor de zaterdag (10.00-14.00 uur). Het programma is qua activiteiten vergelijkbaar met dat van OC Utrecht. Daarnaast wordt een gespreksgroep voor deelnemers, naasten, familieleden, vrienden en kennissen opgezet. Wanneer zij behoefte aan een luisterend oor, advies of inspiratie hebben, dan kunnen zij die vragen stellen tijdens de maandelijkse gespreksgroep. Door er open over te praten ont-

staat er meer begrip, is het makkelijker hulp te bieden en te vragen.

We sluiten de ochtend af met het gezamenlijk koken van de maaltijd. Wanneer de partner of andere naasten het leuk vinden dan kunnen zij aanschuiven. Ook hier gaat het erom een mooie balans te creëren voor onze jongere deelnemers: enerzijds kunnen blijven meedoen aan de maatschappij, anderzijds een leuke en zinvolle ochtend vol beleving in een veilige sfeer.

Ontmoetingscentrum (OC) Soest, Molenstraat 8A, 3764 TG Soest (Tel: 06-37449397; buiten openingstijden: mob 06-46457344)

Nu al vier Ontmoetingscentra in Enschede!

In januari 2015 opende het eerste ontmoetingscentrum in Overijssel: in Glanerbrug. Het centrum was een initiatief van twee zorgorganisaties in het dorp en startte in één van de verzorgingshuizen. Karin Koers, groepsbegeleider van dit eerste ontmoetingscentrum, zag de unieke samenwerking als een mooie uitdaging. "We wilden het graag laagdrempelig houden en we kunnen stellen dat dat goed is gelukt. Er zijn mooie samenwerkingen ontstaan, zoals een fysiotherapiepraktijk die wekelijks een sportuurtje geeft, studenten van ROC Twente (uitstroom Ouderen in beweging) komen twee uur per week langs voor een activiteit. Een van de cliënten met beginnende dementie helpt een dag in de week de huismeester van de locatie met diverse klusjes." Ook vindt er veel samenwerking plaats met de Dorpsraad en ondernemers uit het dorp. Karin is trots op de goede samenwerking met de eerste lijn, zoals huisartsen, POH-ers, thuiszorgorganisaties, fysio- en ergotherapeuten, diëtisten, logopedisten en ook met de wijkcoaches van de gemeente Enschede. "Eens per kwartaal komen we samen om casussen of problemen te bespreken. Dit bevordert nauwe samenwerking en we weten elkaar echt te vinden wanneer nodig."

Inmiddels zijn er drie nieuwe ontmoetingscentra in Enschede bijgekomen: OC 't Ribbelt in boerderij 't Volbert, OC Tweekelerveld in Speeltuin de Wester, en OC Binnenstad in de Zuiderspeeltuin. "We zitten op laagdrempelige plekken in de wijk. Ieder met een eigen identiteit, maar we hebben allemaal hetzelfde uitgangspunt: Iemand met dementie zolang mogelijk thuis laten wonen, met goede begeleiding van de mantelzorger, zodat die niet overbelast raakt" aldus Karin.

Alle ontmoetingscentra hebben maandelijks een mantelzorgeroverleg met een vaste casemanager die aan het ontmoetingscentrum is verbonden. Karin: "Dit wordt als zeer positief ervaren door

de mantelzorgers, hier ontmoeten zij lotgenoten die hetzelfde meemaken. Wat ons vooral opvalt is dat mantelzorgers elkaar helpen, maar ook leuke dingen met elkaar ondernemen als hun partner op het ontmoetingscentrum is." Daarnaast is er wekelijks een inloopspreekuur en is er ruimte voor individuele gesprekken met de groepsbegeleider en/of de casemanager. Ook andere mantelzorgers of buurtbewoners kunnen één keer per kwartaal terecht voor informatie en advies tijdens themabijeenkomsten. "Het ontmoetingscentrum wordt gewaardeerd door mantelzorgers en hun omgeving. Zij hebben echt het gevoel dat ze gehoord worden" licht Karin toe. "Het is een product waar we trots op zijn!"

Alle ontmoetingscentra zijn het initiatief van zorginstelling Liberein in Enschede. Elke locatie heeft een eigen groepsbegeleider, een casemanager voor 2,5 uur per week en er zijn vrijwilligers. De ontmoetingscentra worden gesubsidieerd door de gemeente Enschede. De invulling van het programma hangt af van de wijk en de samenwerkingsverbanden die er zijn.

Karin Koers: Ontmoetingscentrum Glanerbrug (Enschede, tel. 053-482668)

Activiteiten Ontmoetingscentrum de Thuishaven Tholen

Ook de tweede helft van het jaar zijn de cliënten met hun begeleiders weer flink actief geweest.

De mosselmaaltijd en keutjesmaaltijd (alles van het varken proeven na de slacht) samen met mantelzorgers, zijn

reeds achter de rug. Beide maaltijden werden opgeluisterd door zelfgemaakte versiersels. Het resultaat mocht er zijn.

Zaterdagmiddag 25 november was er een informatieve- en informele bijeenkomst. Terwijl de mantelzorgers informatie ontvingen over dementie, gingen onze cliënten naar een andere ruimte, waar een begeleidster hen koffie met iets lekkers aanbood. Ook werd er een spel gedaan.

Tevens werd er aandacht besteed aan het verzoek van de VU in Amsterdam om mantelzorgers uit te nodigen voor het onderzoek Momant waarbij zij een training krijgen in het doen van betekenisvolle activiteiten met de persoon met dementie thuis. De geslaagde middag werd plenair afgesloten met een hapje en een drankje.

Sint Nicolaas kwam deze keer op 5 december in het bijzondere gezelschap van bejaarde Piet! Een cliënte had zich bereid verklaard om de stoute zwarte Pietenschoenen aan te trekken! Ook hierbij waren de mantelzorgers aanwezig.

Verder maakten de cliënten prachtige decoratieve accessoires en sieraden, die zijn verkocht op de winterfair op 9 december. De opbrengst komt ten goede aan activiteiten voor de cliënten. 20 december staat er een 'Kerst high tea' gepland waarbij cliënten, mantelzorgers en begeleiders aanwezig zullen zijn. Deze middag wordt teruggekeken op alle gebeurtenissen van 2017.

Gerda Elshof, programmacoördinator

Een vrijwilliger is onbetaalbaar!

Sinds 21 jaar komt Anneke Kraai al trouw drie dagen per week vrijwilligerswerk verrichten bij de dagopvang van Stichting Laurens. Toen in 2012 het ontmoetingscentrum Sandelinghof werd gestart, bleef Anneke met heel veel liefde koffie, thee en maaltijden klaarmaken voor alle bezoekers.

Op 1 december werd Anneke door het ontmoetingscentrum in het zonnetje gezet. Graag willen wij middels deze nieuwsbrief stilstaan bij het onbetaalbare werk dat mensen zoals Anneke verrichten. Heel veel dank Anneke!

Diane Vollebregt: Ontmoetingscentrum Sandelinghof Rotterdam

Ontmoetingscentrum Zeist: Dementie?

Samen zingen en nog veel meer talenten!

Truus (81) wordt door vrijwilliger Gerrit naar het Ontmoetingscentrum gebracht om mee te zingen met het koor Eigenwijs Zeist. Ze is ontredderd en zegt: "Ik moet naar huis, want mijn ouders wachten op mij en ik heb ze zo lang niet meer gezien." Ik luister naar haar, stel haar gerust en begeleid haar in de kring om mee te zingen in het koor. Zodra dirigent Nico begint met inzingen, hangt Truus aan z'n lippen en zingt enthousiast mee. Ze kent alle liederen. Bij het afscheid zegt zij blij: "Het was weer heerlijk om samen te zingen" en rijdt met Gerrit naar huis. Samen zingen geeft energie en laat de zorgen even vergeten.

Ondanks het einde van de subsidie via 'Lang leve kunst met dementie' gaat het Koor Eigenwijs Zeist gewoon door. Wij zingen het hele jaar op de dinsdag (15:45-16:45 uur) in Ontmoetingscentrum Zeist op de Bergweg 1. Iedereen die van zingen

houdt is welkom. Mensen met en zonder dementie, mantelzorgers en vrijwilligers die graag zingen en een handje willen helpen. Kom langs of wijs je cliënten op het koor. Hoe meer zielen, hoe meer vreugde. Kosten: € 10,- per maand.

Annette Stock

Nieuwe aanmeldingen voor het Talentproject welkom!

Voor mensen met de diagnose dementie die graag mee willen blijven doen in de samenleving helpt het Talent project een geschikte plek te vinden voor vrijwilligerswerk. In het kader van het Onderzoeksproject Ontmoetingscentra 3.0 kunnen mensen hier gratis aan meedoen.

OC Zeist, Vitras, Bergweg 1, 3701JJ Zeist (tel. 06-10974313, oczeist@vitras.nl). Meer informatie: www.vitras.nl/ontmoetingscentrum

Nieuws Algemeen

Cursus Personeel Ontmoetingscentra 2017 en 2018

Op 12 december 2017 kregen 17 cursisten tijdens de laatste, feestelijke en inspirerende bijeenkomst van de cursus Personeel Ontmoetingscentra hun certificaat uitgereikt door Rose-Marie Dröes. Het was weer een gemotiveerde, enthousiaste groep dit jaar van programmacoördinatoren, activiteitenbegeleiders en verzorgenden die de cursus volgden. We willen alle cursisten van harte bedanken voor hun inzet en feliciteren met dit mooie resultaat! We wensen hen veel succes met het werken volgens de persoonsgerichte, psychosociale visie van de ontmoetingscentra!

13 februari 2018 start de nieuwe cursus Personeel Ontmoetingscentra. De cursus biedt informatie over de visie en inhoud van het gecombineerde ondersteuningsprogramma dat Ontmoetingscentra bieden en leert de cursisten om effectieve persoonsgerichte, psychosociale begeleiding te bieden aan mensen met dementia en mantelzorgers uitgaande van het adaptatie-coping model. De hele cursus is vooral bedoeld

voor programmacoördinatoren van Ontmoetingscentra, en voor diegenen die deze functie ambiëren, maar er worden ook interessante modules aangeboden voor andere (nieuwe) medewerkers van Ontmoetingscentra. Aanmeldingen dienen bij voorkeur voor 1 februari 2018 plaats te vinden via www.ontmoetingscentradementie.nl/activiteiten.

Voor informatie kunt u contact opnemen met Franka Meiland (tel. 020-7885623) of een email sturen naar ontmoetingscentra@ggzingeest.nl

Ontmoetingscentraprogramma groot succes in Europa!

Het JPN-D-MEETINGDEM project (2014-2017) was erop gericht om het door VUmc ontwikkelde succesvolle ontmoetingscentraprogramma voor thuiswonende mensen met dementie en hun mantelzorgers in drie Europese landen (Italië, Polen, Engeland) te implementeren en evalueren. De vraag in het onderzoek was of dit programma in vergelijkbare vorm en even succesvol kon worden aangeboden in deze landen. Het project werd gecoördineerd door de afdeling Psychiatrie VUmc (Rose-Marie Dröes) en uitgevoerd in samenwerking met Università di Bologna, Don Gnocchi Foundation in Milaan, Wroclaw Medical University (Polen) en University of Worcester (UK).

Werkwijze

Na een eerste verkenning van de bestaande zorgpaden, werd in elk land een initiatiefgroep opgezet met vertegenwoordigers van zorg- en welzijnsorganisaties en gebruikersvertegenwoordigers. Er werden verwachte bevorderende en belemmerende factoren voor de implementatie van ontmoetingscentra geïnventariseerd en een implementatieplan, praktische handleiding en toolkit ontwikkeld, gebruikmakend van bestaande Nederlandse materialen. Daarna ontvingen de medewerkers een training en werden 9 Ontmoetingscentra (OC) opgericht (Italië-5, Polen-2, Engeland-2) en later nog 6 OCs (Italië-4, Polen-2). De eerste 9 OCs namen deel aan een gecontroleerd onderzoek met voor- en nameting (na 6 maanden) naar de impact van het ontmoetingscentraprogramma vergeleken met gebruikelijk zorg (thuiszorg, dagvoorziening of geen zorg), op mensen met dementie (gedrag, stemming, kwaliteit van leven) en mantelzorgers (gevoel van competentie, geestelijke gezondheid, eenzaamheid, ervaren belasting). Ook werden de kosteneffectiviteit en gebruikerstevredenheid onderzocht.

Resultaten

Er werden positieve (middel)grote effecten ge-

vonden op meerdere aspecten van kwaliteit van leven van de deelnemers, namelijk: gevoelens van erbij horen, positief affect en zelfwaardering. Mantelzorgers ervoeren minder belasting na 6 maanden, en mantelzorgers in Italië ondervonden minder stress door gedrags- en stemmingsproblemen van de persoon met dementie vergeleken met mantelzorgers die gebruikelijke zorg kregen. Deelname aan de OC's was hoog frequent in de drie landen. Mensen met dementie en mantelzorgers waren zeer tevreden over het programma.

Conclusie

De studie toont aan dat het gecombineerde Ontmoetingscentra-programma overdraagbaar is naar andere landen in Europa, goed geaccepteerd wordt door de gebruikers ervan, en voordelen heeft voor de levenskwaliteit en geestelijke gezondheid van mensen met dementie en hun mantelzorgers tegen redelijke extra kosten vergeleken met de gebruikelijke zorg in die landen. Verdere verspreiding van Ontmoetingscentra in Europa en daarbuiten wordt daarom aanbevolen. MEETINGDEM heeft wereldwijd veel aandacht getrokken. Inmiddels zijn ook andere landen gestart met het opzetten van Ontmoetingscentra, zoals Spanje, Australië en China.

Rose-Marie Dröes, projectleider

Voor meer informatie over de resultaten van MEETINGDEM, ga naar www.meetingdem.eu. MEETINGDEM werd gefinancierd door het EU Joint Program Neurodegenerative Diseases research (JPND).

Onderzoek 'Ontmoetingscentra 3.0'

Binnen OC3.0 doen we onderzoek naar de koppeling van drie interventies, te weten DementTalent, STAR e-learning en Dementelcoach, aan bestaande ontmoetingscentra. Er doen 32 centra, verspreid over het land, mee aan dit project. Zestien OC's werden in de experimentele groep geloot, en zijn aan de slag gegaan met de invoering van een of meer nieuwe interventies. Zestien OC's fungeren als controlegroep (zij bieden de nieuwe interventies niet).

Sinds de start van het project in februari 2016 hebben bijna alle OC's in de experimentele groep de interventies weten te implementeren en hiervoor financiering weten te krijgen van de Gemeenten! De nieuwste OC's die zijn begonnen zijn: OC de Lepelaar in Leiden (DemenTalent) en OC Vergierdeweg (alle interventies) in Haarlem.

Het implementatieproces duurde in sommige gevallen langer dan van te voren gedacht, waardoor aanmelding van deelnemers voor het onderzoek ook later op gang kwam. Momenteel nemen 22 koppels deel aan DementTalent, 25 mantelzorgers aan Dementelcoach/STAR en 33 koppels in de controlegroep. Tot 1 mei 2018 kunnen er nog nieuwe deelnemers worden aangemeld, en dat is zeker ook nodig om het effect van de interventies goed te kunnen onderzoeken.

Annelies van Rijn, junior onderzoeker

Landelijke enquête Ontmoetingscentra

Dringende oproep: Doe mee!

Sinds voorjaar 2016 is een landelijke enquête uitgezet onder alle OC's in Nederland. Doel hiervan is inzicht te krijgen hoeveel mensen deelnemen aan de ontmoetingscentra en wat hun kenmerken zijn. We hopen hiermee een beeld te krijgen van gebruikers van ontmoetingscentra en zo het belang van de centra nog beter onder de aandacht te kunnen brengen van gemeenten, subsidiegevers en politici. Hierbij dus een dringend beroep op alle OC's om deze enquête te verspreiden onder alle mantelzorgers. Een aantal OC's zijn hier al heel actief mee bezig geweest, hartelijk dank hiervoor! Vanaf heden kunnen mantelzorgers de enquête niet alleen op papier maar ook online toegestuurd krijgen! Mocht dit gewenst zijn, stuur een mailtje naar j.vanrijn1@vumc.nl

Annelies van Rijn, junior onderzoeker

FIT: ontwikkeling en evaluatie keuzehulp

VUmc, afdeling Psychiatrie heeft de afgelopen twee jaar meegewerkt aan het FIT project. Doel was om mensen met dementie en mantelzorgers te ondersteunen bij het kiezen van producten en diensten waarmee zij in staat zijn langer zelfstandig thuis te blijven wonen. In dit project waren door middel van 'co-creatie' vele partijen betrokken bij de ontwikkeling van de keuzehulp, zoals mensen met dementie, mantelzorgers, zorgprofessionals, dementie-experts, creatieve designers, sociaal-wetenschappelijk onderzoekers en partners uit het bedrijfsleven. Het project heeft een eerste digitale prototype van de keuzehulp opgeleverd: www.fit-keuzehulp.nl met een mooie kaartjesset ter ondersteuning van de keuzehulp.

De keuzehulp is bedoeld voor mantelzorgers en professionele hulpverleners, waaronder casemanagers dementie en wijkverpleegkundigen, maar is zeker ook interessant voor ontmoetingscentra. In de regio Gooi- en Vechtstreek is de keuzehulp getest en kregen deelnemers daadwerkelijk producten en diensten aangeboden, zoals een kalenderklok, sensor vloerverlichting of een duofiets. De resultaten van hoe de keuzehulp en de ingezette producten werden gewaardeerd en wat de impact was op het leven van betrokkenen worden voorjaar 2018 gepubliceerd. Naast de keuzehulp heeft het FIT project een DementieTheek opgeleverd. Geïnteresseerden kunnen deze in Loosdrecht bezoeken en allerlei producten (GPS systemen, dagritmeklokken, etc.) bekijken en kosteloos lenen om thuis uit te proberen. Mail voor meer informatie dementie@inovum.nl
Franka Meiland, senior onderzoeker

Project Exergaming

Bewegen is belangrijk voor hoe je je lichamelijk en emotioneel voelt. Dit geldt ook voor mensen met dementie. Maar uit onderzoek weten we dat zij minder bewegen, bijvoorbeeld uit angst om te vallen, de weg kwijt te raken of omdat er geen leuk aanbod in de buurt is. Exergaming (exercises in een game omgeving) kan dan een oplossing zijn: het is een innovatieve, leuke en veilige manier van binnenshuis bewegen. Denk aan fietsen op een hometrainer, waarbij je op een beeldscherm een film ziet van een bepaalde route in je omgeving. Hoe sneller je fietst, hoe sneller het beeld voorbij komt. De afd. Psychiatrie van VUmc doet onderzoek naar de (kosten)effectiviteit van exergaming met fietsen bij mensen met dementie die dagcentra bezoeken en bij hun mantelzorgers. We vergelijken hen met deelnemers die dagcentra bezoeken zonder exergaming. Diverse ontmoetingscentra in Nederland doen al mee, maar er is nog plek! Interesse in deelname? Stuur een mailtje naar Joeke van der Molen: j.vandermolen@vumc.nl.

GeheugenSteun

Het Nationaal Ouderenfonds koppelt met de dienst 'Match' ouderen met een wens aan een

vrijwilliger. Sinds kort bieden ze deze service ook aan thuiswonende ouderen met dementie en hun mantelzorgers aan. Zo heeft de mantelzorger even wat tijd voor zichzelf. De vrijwilligers bezoeken de ouderen met dementie wekelijks of twee wekelijks. De vrijwilliger kan thuis komen of de oudere mee op pad nemen, afhankelijk van de wens. De vrijwilliger geeft samen met de mantelzorger en oudere met dementie vorm aan de wens. De vrijwilligers hebben een e-learning gevolgd en zijn in het bezit van een VOG. Het Nationaal Ouderenfonds begeleidt hen bij het uitvoeren van hun vrijwilligerswerk. Wilt u meer weten over dit project of een mantelzorger aanmelden? Neem dan contact op met Ellis Middelhuis (projectleider GeheugenSteun, tel. 0883442041, e.middelhuis@ouderenfonds.nl)

Dementia-App: een steuntje in de rug

Met de dementia-App kunt u een netwerk rondom de persoon met dementie opzetten waarbinnen u informatie kunt uitwisselen en zorgtaken onderling kunt regelen. De dementia-App bevat meerdere diensten die het leven van een persoon met dementie gemakkelijker kunnen maken. Zo is er een agenda, zijn er spellen die het geheugen kunnen trainen, en is er een fotoalbum waarmee de levensloop met bijschriften weergegeven kan worden. Dit album kan op afstand (dus bijvoorbeeld door de mantelzorger) worden aangevuld. Ook familie en vrienden hebben veel aan de app. In het logboek kunnen zij dagelijkse ervaringen bijhouden, en ze kunnen ook beeldbellen met de persoon met dementie om de dag door te nemen, of een spelletje te spelen. Verder zijn er in de app relevante artikelen over dementie te vinden. De app is een maand gratis te proberen, waarna overgestapt kan worden op een jaarabonnement (€10 per jaar). Verschillende gemeentes hebben aangegeven erover na te denken de app gratis aan te bieden voor hun bewoners. Meer informatie kunt u vinden onder: www.dementia-app.nl

Vernieuwde website Helpdesk Ontmoetingscentra

In 2017 hebben we veel tijd gestoken in onze website <http://ontmoetingscentradementie.nl/>. Er is een webshop gebouwd om eenvoudig producten over de ontmoetingscentra (artikelen, draaiboek, film) via de website te kunnen bestellen. Ook is er een ge-update adressenlijst van alle ontmoetingscentra in Nederland, en met google maps kan je nu op de kaart zien waar de ontmoetingscentra zijn.

tingscentra zijn. Via de routepanner kan de route naar het ontmoetingscentrum worden weergegeven en zo nodig geprint. De site is hiermee gebruiksvriendelijker en kan tevens bekeken worden op een smartphone of tablet. Er is ook informatie over onderzoek dat plaatsvindt in de ontmoetingscentra, zoals Ontmoetingscentra3.0.

Christiane Möller, postdoc onderzoeker

Effectieve zorg & behandeling bij demantie

Een greep uit de online Informatiedesk Effectieve Zorg & Behandeling bij Demantie door Iris Hendriks

'Effect van mantelzorgondersteuning op probleemgedrag mensen met demantie'

Gitlin en collega's onderzochten het effect van een 24-weken durend 'Advanced Caregiver Training' (ACT) programma. Deelnemers werden geloot in de ACT groep of de groep die gebruikelijke zorg ontving. ACT omvatte 9 gesprekken met een ergotherapeut, inclusief een huisbezoek om gevaren/problemen in huis te traceren en de interactie tussen de mantelzorg en de persoon met demantie te observeren, en 2 gesprekken met een verpleegkundige. De ergotherapeut zocht samen met de mantelzorg naar uitlokkers van, en oplossingen voor, het probleemgedrag. Er waren vier typen oplossingen: aanpassen van de fysieke omgeving, gebruik van hulpmiddelen, vereenvoudigen van de communicatie of afleiden van de persoon met demantie. Mantelzorgers oefenden hun vaardigheden in het bieden van een oplossing en kregen adviezen hoe zij beter met stress konden omgaan en voor zichzelf konden zorgen. De verpleegkundige gaf voorlichting over eventuele medische oorzaken van probleemgedrag en evalueerde het medicatiegebruik. ACT had, vergeleken met gebruikelijke zorg, positief effect op het probleemgedrag bij de persoon met demantie, en stress, ervaren belasting en depressiesymptomen bij de mantelzorg, ongeacht welke strategieën zij hadden toegepast.

Gitlin L, Winter L, Dennis M, Hodgson N, Hauck W. Targeting and Managing Behavioral Symptoms in Individuals with Dementia: A Randomized Trial of a Nonpharmacological Intervention. JAGS 2010 58(8), 1465-1474.

Download de factsheet over dit onderzoek via https://www.vumc.nl/afdelingen/informatiedesk-dementiezorg/pwd_thuis/t_beperkingen/7174527/

Congrestips

Bijeenkomst Landelijke Werkgroep Ontmoetingscentra 2018

Op 13 maart 2018 (13.30-16.30u) vindt de 14e bijeenkomst plaats van de Landelijke Werkgroep Ontmoetingscentra op de VU in Amsterdam (na-

dere berichtgeving over programma en exacte locatie volgt). Alle Ontmoetingscentra in Nederland zijn uiteraard weer van harte uitgenodigd! We streven er weer naar een interessante gastspreker uit te nodigen. Ook zullen enkele nieuwe ontmoetingscentra zich voorstellen en zal een update gegeven worden van de lopende onderzoeken in de ontmoetingscentra. Graag vernemen we van de programmacoördinatoren van de ontmoetingscentra of zij bepaalde thema's aan de orde willen stellen. Mail je voorstellen/wensen uiterlijk 1 februari naar ontmoetingscentra@ggzingeest.nl.

Internationaal Congres BestCare4Dem - 7/8 juni 2018 **Save the date!**

Op 7 en 8 juni 2018 wordt, mede naar aanleiding van het 25 jarig bestaan van de Ontmoetingscentra voor mensen met demantie en hun mantelzorgers, een internationaal congres georganiseerd in het DeLaMar theater in Amsterdam. Het congres, getiteld 'BestCare4Dem; Sharing effective community based support in dementia' biedt een overzicht van de laatste inzichten op het gebied van effectieve zorg en ondersteuning voor thuiswonende mensen met demantie en hun mantelzorg(s). In inspirerende parallelsessies wordt de nieuwste informatie over succesvolle praktijk, wetenschappelijk onderzoek en beleid geboden en vindt internationale uitwisseling van 'best practice' plaats. Op 7 juni zijn er naast plenaire lezingen, interactieve parallelsessies, een informatiemarkt, filmpresentaties, 'live' optredens en netwerkmogelijkheden (registratiekosten 100 euro p.p.). Op 8 juni vinden 'site visits' plaats bij vernieuwende zorg- en welzijnsvoorzieningen voor mensen met demantie en mantelzorgers en een workshop over het opzetten van ontmoetingscentra. Hiervoor dient apart te worden ingeschreven. Het congres is een initiatief van VUmc, het MEETINGDEM netwerk en Ontmoetingscentra3.0 en is bedoeld voor zorgverleners, wetenschappers en beleidsmakers op het gebied van demantiezorg en voor mensen met demantie zelf en hun mantelzorgers. Meld u vandaag nog aan voor dit inspire-

rende en feestelijke congres! Voor meer informatie en aanmelding ga naar www.meetingdem.eu.

Oproep: BestCare4Dem gedichten- en kunstwedstrijd

Ter gelegenheid van het congres BestCare4Dem, op 7-8 juni 2018 in Amsterdam, wordt een internationale gedichten- en kunstwedstrijd gehouden voor mensen met dementie. Wij nodigen de bezoekers van de Ontmoetingscentra graag uit om hieraan deel te nemen. De wedstrijd staat open voor alle soorten kunst, of dit nu een gedicht, tekening, sculptuur of iets anders is. Per Ontmoetingscentrum kunnen maximaal drie werken worden ingestuurd. Alle inzendingen worden beoordeeld door een internationale jury. De prijsuitreiking voor het beste kunstwerk en het beste gedicht vindt op 7 juni in het DeLaMar theater in Amsterdam plaats. De mooiste inzendingen worden tijdens het congres tentoongesteld.

Meedoen kan door gedichten of foto's van de kunstwerken vóór 1 april 2018 te sturen aan Henriëtte van der Roest (hg.vanderroest@vumc.nl) o.v.v. *BestCare4Dem gedichten- en kunstwedstrijd*. Vermeld bij elke inzending naam en contactgegevens van de maker, naam van het Ontmoetingscentrum, titel van het stuk, indien van toepassing grootte van het kunstwerk en een korte toelichting waarom bezig zijn met kunst belangrijk is voor de maker. De makers van gedichten en kunstwerken die geselecteerd worden voor de tentoonstelling op het congres, krijgen begin mei bericht van de congresorganisatie. We willen alle programmacoördinatoren vragen speciale aandacht in hun Ontmoetingscentrum te besteden aan de wedstrijd. Wij hopen dat veel mensen gaan meedoen. Alvast hartelijk dank hiervoor!
Henriëtte van der Roest, lid congrescommissie

Cursus: De kracht van herinneringen

De King Arthurgroep organiseert in het voorjaar van 2018 een cursus van acht bijeenkomsten voor mantelzorgers en mensen met dementie. Bij elke bijeenkomst is er een thema en worden positieve herinneringen opgehaald. Het doel van de cursus is: verbeteren contact tussen mensen met dementie en mantelzorgers en verbeteren van autobiografisch geheugen en zelfvertrouwen van mensen met dementie. Onderwerpen die o.m. aan bod komen: kindertijd, schoolleven; beroep/ huishoudelijk; verliefd, verloofd, getrouwd; uitgaan, feesten, activiteiten; ontspanning en werk; vakantie en reizen. De bijeenkomsten zijn op zaterdagen (10-13:30u incl. lunch): 13, 20 en 27 januari, 3, 10, 17 en 24 februari en 3 maart. De cursus

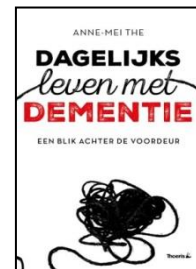
wordt gegeven door Margo Bruins van de King Arthurgroep. Locatie: Molenstraat 8a, Soest. Opgeven kan via: ocsoest@kingarthurgroep.nl

Lees- en kijktips

Dagelijks leven met dementie een blik achter de voordeur

Anne-Mei The; Thoeis Uitgeverij (€ 19,95)

Anne-Mei The volgde jarenlang mensen met dementie en hun naasten en sprak met honderden betrokkenen. In dit boek vertellen zij hoe ze leven met dementie. The houdt een pleidooi voor een sociale benadering van dementie en biedt handvatten om het omgaan met dementie draaglijker en betekenisvoller te maken.

Het geheime dagboek van Hendrik Groen

Maandag 23 oktober (22.15u) begon de nieuwe twaalfdelige dramaserie Het geheime dagboek van Hendrik Groen op Max/NPO1. De serie is gebaseerd op het gelijknamige succesvolle boek over Hendrik Groen en zijn leven in een verzorgingshuis in Amsterdam-Noord. Een aanrader! Voor gemiste afleveringen zie npn.nl.

Website tip met gratis kookboekje

<https://samendementievriendelijk.nl/>

Samen dementievriendelijk, een initiatief van Alzheimer Nederland, Pensioenfonds PGGM en het Ministerie van VWS, draagt een steentje bij om de samenleving dementievriendelijker te maken door trainingen, uitwisselen van persoonlijke ervaringen, voorbeelden van dementievriendelijke organisaties, informatie en tips. Volg nu een gratis online training en ontvang een digitaal kookboekje met mooie recepten en verhalen!

De Helpdesk Ontmoetingscentra is onderdeel van het **Amsterdam Center on Aging (ACA)**. Volg ACA op LinkedIn (ACA-Amsterdam Center on Aging) en Twitter (@Adamcenteraging) voor actueel nieuws!

Deadline kopij volgende nieuwsbrief: maandag 2 april 2018